

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 317. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992357967696/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

til at foretage Skridtet. Han opholdt sig i Köln og holdt Forelæsninger, paa samme Tid som han paa alle mulige Steder: i Köln, Paris, Würzburg, München o. s. v. ansøgte om en fast Ansættelse. «Paa ret klækkelige Vilkaar,» skriver han i Juni 1804, «var jeg endog gaaet til Moskvá eller Dorpat. Dog,» siger han, «vilde jeg foretrække Rhinen.» Mon fordi Egnen der var katolsk? Nej. «Laksen er her uovertræffelig, ligeledes Kræbsen, desuden Vinen.» Da han senere afgjort gik over til Katolicismen, var Metternichs pekuniære Tilbud den afgørende Bevæggrund. Laks, Krebs og Vin lod han sig da bringe til Østerrig. Nu blev han som rasende over Skriftet om Winckelmann; han udtalte sig med grænseløs Foragt derom. Men morsomst er det dog at se, hvorledes dette lille Arbejde faldt som en Bombe ned mellem de rigtige politiske Reaktionære i Wien. Gentz nærmede sig allerede da det Standpunkt, hvorpaa han stod, da han 1814 skrev til Rahel, at han var bleven «uendelig gammel og uendelig slet», og som han karakteriserede saaledes: «Jeg maa skildre Dem den Skikkelse, min Verdensforagt og min Egenkærlighed nu har antaget. Jeg sysler, saasnart jeg blot kan kaste Pennen, aldrig med Andet end med Indretningen af mine Værelser, og studerer uden Afbrydelse paa, hvorledes jeg kan skaffe mig bestandig flere Penge til Møbler, Parfumer og enhver Forfinelse i saakaldt Luksus. Min Appetit til Maden er desværre borte. I dette Fag driver jeg endnu kun Frokosten med nogen Interesse.»

Til sin værdige Ven, Adam Müller, skriver Gentz i 1805 som følger:

«Hvad der har slaact mig overordenligt i Deres Brev, det er Deres Dom over Goethes to nyeste Produkter. Jeg kender dem begge, men havde ikke vovet at udtale mig saaledes om dem. At jeg tænker om dem som De, kun endnu mindre gunstigt, vil jeg ikke nægte. Noterne til *Rameau* er kun flove og platte. Endnu den Dag idag at vaase saaledes om Voltaire og d'Alembert, er dog virkelig ikke en Goethe tilladt. Afhandlingerne om Winckelmann er ateistiske. Et saa bittert, lumsk Had til Kristendommen havde jeg aldrig tiltroet Goethe, om jeg end fra denne Side længe ventede mig meget Ondt af ham. Hvilken uanstændig, cynisk, faunagtig Glæde synes han ikke at have følt ved den Opdagelse, at W. egentlig var «en født Hedning», og af den Grund har været saa ligegyldig overfor alle kristelige Religions-